

Kielce - Karczówka

Karczówka Klasztor 1

Kościół pw. św. Karola Boromeusza ([opis](#))

Opis kościoła:

Jacek i Maria Łempiccy, *Święci w Polsce i ich kult w świetle historii*, Kraków 2008, str. 76-77

więcej:

Barbara – <http://sancti-in-polonia.wietrzykowski.net/2b.html>

Wzgórze na zach. od Kielc, w pobliżu szosy Kielce - Kraków. Na szczycie wzniesienia zespół pobernardyński, zajęty obecnie przez Siostry Serca Pana Jezusa. Obok pomnik powstańców z 1863 r. Na zboczach góry widnieją ślady dawnych robót górniczych.

Parafia pw. św. Karola Boromeusza z 1939 r. pod opieką palotynów. Kościół pochodzi z XVII-XVIII w., odnowiony w. XX.

W kaplicy św. Barbary, w rokokowym ołtarzu z ok. poł. XVIII w., znajduje się rzeźba św. Barbary w ołwiu barokowa z 1646 r., dodane złote atrybuty zdobiące figurę skradziono. Tablica marmurowa w kaplicy objaśniająca figurę św. Barbary z w. XVIII. Relikwiarz w kształcie blatu stolika (zapewne przygotowany do podróży) z relikwiami śś. Barbary i Teodory opatrzony jest pieczęcią Kurii Krakowskiej z 1789 r.

..dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

artysta malarz Krzysztof Jackowski

Była na tym szczycie przed niezliczonymi laty, w średniowieczu, kiedyś tam za legendarnych polskich królów kopalnia ołowiu, miedzi czy żelaza. Teraz to miejsce obrasta las głuchy, a na szczytach zostały tylko niezglębione doły, tajne przejścia, zdradzieckie bezdna, obrosłe starym i ze wszech stron zachodzącym borem. W dawnych sztolniach pną się krzaki jałowca, jeżyny i głogi.

Rudy albo siwy żwir sypie się w czarną czeluść.

Stefan Żeromski, Dzienniki

Z rzeźbą św. Barbary związana jest legenda: W pobliżu Karczówki górnik Mała kopał rudę. Było to pod koniec panowania Władysława IV. W drugi dzień Wielkanocy siadł Mała i odpoczywał. Nagle na jego oczach szum, grzmot, otwiera się ziemia i wyskakuje z niej 3 jeźdźców na koniach. Przecwałowali po górze i znikli pod ziemią na tym samym miejscu. Zawiadomił górnik generała, który z polecenia biskupa krakowskiego miał dozór nad kopalniami kieleckimi, że pewnie to znak z nieba, że na tym miejscu jest kruszec. Zaczęto energicznie kopać, a kruszcu nie ma, więc zaczęli śmiać się z górnika. On jednak się zawziął i kopał sam. Tak było do 7 grudnia. Wraca na Karczówkę i kopie dalej, ufny że Matka Boża w przeddzień swego święta go pocieszy. Rzeczywiście pod wieczór natrafił na czarną żyłę. Kopalnia odtąd ruszyła w pełni.

Rzeźba pochodzi z pierwszej połowy XVII w. Wykonana została z rudy ołowiu, waży kilkaset kilogramów, ma ponad metr wysokości. Posiadała kiedyś połączony miecz i koronę. Święta jest oparta na prawej nodze z lekko pochyloną głową w lewo. Ubrana jest w długą suknię oraz płaszcz przerzucony przez lewą rękę, w której trzyma kielich, w prawej ma miecz. Po lewej stronie jest wieża.

W kaplicy znajduje tablica, na niej napis z XIX w. Mówi on, że gwarek Hilary Mała dnia 7 grudnia 1646 r. znalazł dwie bryły rudy ołowiu. Ich wielkość zdumiała, gdyż normalnie rocznie wydobywano drobnego urobiska około 200 kg, a tu wydobyto w dwóch kawałkach kilkaset kilogramów ołowiu naraz. Uważano to za cud. Zawiadomiono zaraz starostę Stanisława Czechowskiego, a ten biskupa Gembickiego. Czechowski był wtedy zarządcą 30 wsi (klucz kielecki), należących do biskupstwa krakowskiego. Do niego też się zwrócił, a ten polecił z jednej bryły wykonać figurę św. Barbary dla Karczówki. Z wielkiego odprysku jaki powstał przy wydobywaniu tej bryły ludowy artysta zrobił rzeźbę Matki Bożej z Dzieciątkiem, którą wmurowano do ściany kolegiaty kieleckiej. Z drugiej bryły wydobytej wówczas, ludowy artysta wykonał figurę św. Antoniego dla kościoła w Borkowicach (Ra).

Autorem figury św. Barbary był zapewne Sebastian Sala, Włoch z Como, który przebywał w Krakowie szereg lat i miał tam swój warsztat. Miał tytuł „architekta zamkowego i Budowniczego Jego Królewskiej Mości”. Jemu to polecił biskup krakowski Piotr Gembicki tę figurę wykonać. Figura św. Barbary od dawna była otoczona kultem.

zdjęcia: Jan Nitecki

Uzupełnienie *KJ* z 31.12.2021 r.

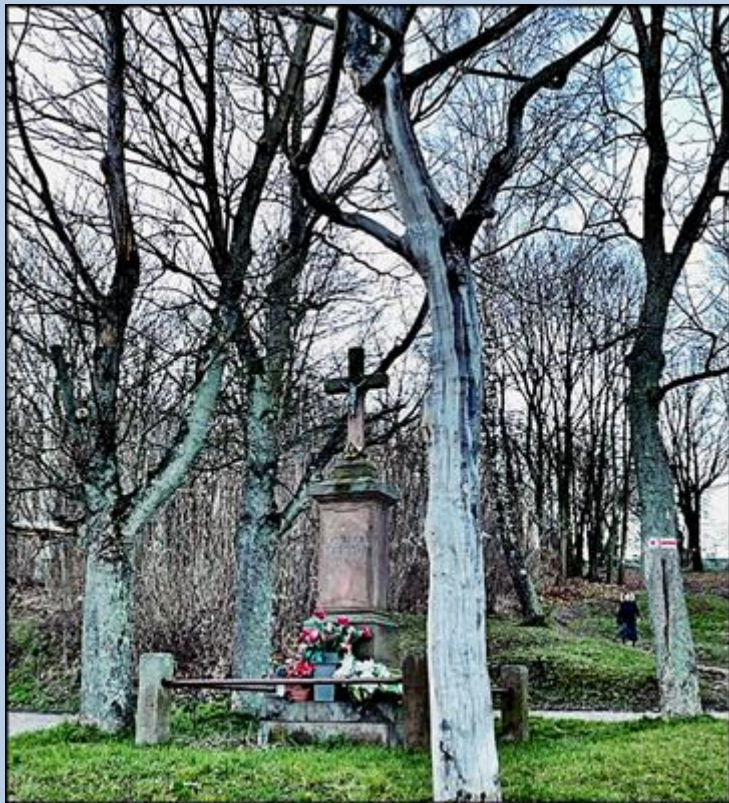

i część Drogi Krzyżowej z Katedry do Karczówki

zdjęcia: KJ

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)

zdj. KJ (11.02.2021)

Karczówka KLASZTOR

Powstańców Sycylijskich
 Powstańców Sycylijskich
 do ścieżki geologicznej
 spacerowa po Bernardynów
 i Stanisława Ziolkowskiego i symboliczna młota
 Kolumbina Tomaszewskiego, ostatniego bernardyna na Karczówce
 do kościoła pw. św. Karola Borromeusza
 w armat
 w św. Karola Borromeusza
 w Barbary
 a figura świętej wyrzeźbiona w galerii /ruka obławi/
 ścieżka z tarasem widokowym /wejście po uzgodnieniu z zakonnikami/
 w (Majdan)
 po stopniach skalnych
 i Kolumbina Tomaszewskiego – figura spowiadającego mnicha
 ścieżka
 a młynska kłosa Pałacyndów
 w
 a geologiczna, sala Kominiowej
 kolumny
 ścieżka i Góra Świętokrzyskich
 widokowy / infarmacja, rekreacja
 głą Karczówka pw. św. Karola Borromeusza
 ścieżka Prędzińskiego
 a Kłasztorek
 wia klasztorne
 Stryżowa
 w Bratysława Marcina Sycylijskiego
 i „Karczówka Karczówka”
 w: „Karczówka Karczówka”
 w: „Karczówka Karczówka”
 w: „Karczówka Karczówka”

**Możliwość zwiedzania
 Klasztoru Karczówka
 poniedziałek – piątek
 w godz. 9:00 – 15:00**
 Informacja w: Europei Kłasztorek

zdj. i poniższe: KJ (21.02.2021)

